

Ἐπὶ τῶν ἀπόψεων τοῦ Υφυπουργοῦ Συντονισμοῦ

Ἐνα ἄρθρο τοῦ Υφυπουργοῦ Συντονισμοῦ κ. Ἀθανασίου Κανελλοπούλου, πρῶην διευθυντοῦ τοῦ «Οἰκονομικοῦ Ταχυδρόμου», πού δημοσιεύτηκε στίς 27.2.64, σ' αὐτὴ τὴν ἑφημερίδα, μᾶς δίνει ἀφορμὴ νὰ καταπιαστοῦμε μὲ τὴ νέα, ὅπως τὴν ὀνομάζει, οἰκονομικὴ πολιτικὴ τῆς Ἑνώσεως Κέντρου. Κι' ἐπειδὴ βλέπουμε, στὸ ἄρθρο αὐτό, νὰ ἀντιπροσωπεύονται οἱ ἀπόψεις τῆς οἰκονομικῆς ἡγεσίας τῆς Ἑνώσεως Κέντρου — ἐκφράζονται, ἄλλωστε, ἀπὸ ὑπεύθυνο Ὑπουργό της — θὰ θέλαμε νὰ διατυπώσουμε τίς σκέψεις μας, πάνω σ' αὐτές, ἀντικειμενικά, κατὰ τὸ δυνατόν, καὶ μόνον μὲ τὴν ὑποκειμενικὴ ἀπόχρωση πού ἐπιβάλλει τὸ πρόσωπο τοῦ Ὑπουργοῦ ἀρθρογράφου, καί, ὅπως εἶναι γνωστό, ὑπευθύνου τῆς πολιτικῆς τοῦ «Οἰκονομικοῦ Ταχυδρόμου», σ' ὅλο τὸ διάστημα τῆς καραμανλικῆς ὀκταετίας.

Τὸ ἄρθρο εἶναι μικρὸ, ἀλλὰ συμπυκνώνει ἓνα εὐρύτερο περιεχόμενο, θίγει πολ- λές ἀπόψεις καὶ παίρνει θέση σὲ ἄλλες, ἔτσι, πού νὰ ἀφίνει νὰ διαγραφῆ ποιοὶ θᾶναι οἱ κύριοι στόχοι τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Κέντρου.

Βλέπουμε λοιπόν, στὸ ἄρθρο αὐτό, νὰ θίγονται τέσσερες πλευρές. Ἡ πρώτη ἀπ' αὐτές εἶναι μιὰ διαπίστωση τῆς εἰσοδηματικῆς ἀνισότητος, στὴ χώρα μας, μεταξὺ κέντρου καὶ ὑπαίθρου, καὶ μεταξὺ ἀρχουσας τάξης καὶ ἐργαζομένου λαοῦ, καὶ πληροφρορούμεθα ὅτι μέλημα τῆς νέας οἰκονομικῆς πολιτικῆς, θὰ εἶναι ἡ ἀπάμβλυνση τῆς ἀνισότητος αὐτῆς. Ὡς πρὸς τὴν «ὑποκειμενικὴν δικαίωσιν» ὅμως, ἡ ὁποία «ἐγ- κείται εἰς τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ἐπαναστατησασῶν προσδοκιῶν τοῦ ἐργαζομένου ἑλ- ληνικοῦ λαοῦ», δὲν θὰ ποῦμε τίποτα, ἴσως γιὰτὶ δὲν μπορούμε νὰ προσαρμοσθοῦμε στὰ θεωρητικὰ σχήματα, πού ἐκπηγάζουν ἀπ' τὴ σκέψη τοῦ κ. Υφυπουργοῦ. Ξαναρ- χόμαστε λοιπόν στὴν εἰσοδηματικὴ ἀνισότητα, πού τὴν ἀνάγκη τῆς ἀπάμβλυνσῆς της, ἐκφράζει ὁ κ. Κανελλόπουλος, σὰν τὴν «ἀντικειμενικὴν δικαίωσιν», πού ἔχει ἡ νέα κυβέρνησις, χωροῦσα στὴ νέα οἰκονομικὴ πολιτικὴ της.

Τὸ θέμα τῆς ἀναδιάρθρωσης στὴν κατανομὴ τοῦ εἰσοδήματος, εἶναι φυσικὰ εὐ- ρύ καὶ δὲν χωράει ὀλόκληρο μέσα στὰ πλαίσια ἐνὸς ἄρθρου. Ὅμως, καὶ γιὰ τὸν ἀπλὸ παρατηρητὴ τῶν οἰκονομικῶν προβλημάτων τῆς χώρας μας, ἔχει ἀπὸ καιρὸ γεννηθεῖ τὸ ἐρώτημα: Ἡ κυβέρνησις τοῦ Κέντρου ἔχει, πρὸς τὴν κατεύθυνση αὐτὴ, «ξεκαθα- ρισμένο» πρόγραμμα, πέρα ἀπ' τίς γνωστές, προεκλογικὲς ἐνέργειές της; Πῶς θὰ αὐξήσῃ τὸ εἰσόδημα τοῦ ἀγρότη σὲ σχέση μὲ τοῦ ἀστοῦ καὶ τοῦ ἐργάτη σὲ σχέση μὲ τοῦ διοικήσαντος;

Ἐδῶ, ἔξω ἀπ' τὴν «ἐπιδημία», τὰ τελευταῖα χρόνια, γιὰ μαθηματοποίηση στὴν ἔρευνα τῶν μεταβλητῶν τῆς οἰκονομίας, τὸ θέμα παραμένει ἀπλὸ καὶ καθαρὸ. Δὲν εἶναι δυνατὴ πραγματικὴ αὐξηση τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργαζομένων στίς πόλεις, χωρὶς τὴν πραγματικὴ μείωση τῶν ἀστρονομικῶν εἰσοδημάτων κατηγορίας ἐργοδο- τῶν καὶ τῆς στρατιᾶς τῶν «διαμεσολαθητῶν». Ἀπ' τὸ ἄλλο μέρος δὲν εἶναι δυνατὴ καμμιὰ πραγματικὴ αὐξηση τοῦ ἀγροτικοῦ εἰσοδήματος, πού πλήττουν κυρίως τὴν ὑπαίθρο, χωρὶς τὴν ἀναδιάρθρωση τῶν ἀμέσων φόρων, πού βαρύνουν τὰ ἀστικά κέντρα, καὶ χωρὶς τὸν μεγάλο περιορισμὸ τῶν κερδῶν τῶν ἐμπόρων ἀγροτικῶν προϊόντων καὶ τῶν Τραπεζῶν. Παράλληλα ἐπιβάλλεται ἄμεσα καὶ ἐπιτακτικὰ ἡ μείωση τῶν στρατιωτικῶν δαπανῶν, στὸ ἥμισυ τοῦ σημερινοῦ ὕψους των, ὥστε νὰ ἐπιτραπῆ ἡ ἀντίστοιχη μείωση τῶν ἐμμέσων φόρων, στὰ βασικώτερα εἶδη πρώτης ἀνάγκης, γιὰ νὰ ἐπέλθῃ ἔτσι μιὰ αὐξηση τοῦ ἀγροτικοῦ μας κυρίως εἰσοδήματος, καὶ μιὰ ἐσωτε-

ρική διεύρυνση της αγροτικής αγοράς. Βλέπουμε όμως ότι η κυβέρνηση συσκέπτεται με τους στρατηγούς, για το θέμα αυτό, και η μόνη δημοσία της εκδήλωση, είναι η προσπάθεια εξευρέσεως..... δωρεάν βοήθειας, για να ανακουφισθῆ ἀπ' τὰ ἀντίστοιχα κονδύλια ὁ προϋπολογισμός, και να προγραμματισθοῦν ἐπενδύσεις.

Ἀλλά γιατί ἐκφράζοντας τὴν νέα οἰκονομική πολιτική, δὲν ἔθιξε καθόλου τὰ σημεῖα αὐτὰ ὁ κ. Ὑφυπουργός;

Ἀπὸ μιὰ δεύτερη πλευρὰ τὸ ἄρθρο θίγει τρεῖς «ἀδυναμίες» τῆς καραμανλικῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς.

Ἡ πρώτη ἀδυναμία, μᾶς πληροφορεῖ ὁ ἀρθρογράφος, εἶναι ἡ μονόπλευρος προσκάθειά βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως, ἡ ὁποία ἠγγόησε τὸν ρόλον τῆς ἀγορᾶς και ἰδιαιτέρως τὴν ἀνάγκην τῆς παραλλήλου προαγωγῆς τῆς γεωργικῆς οἰκονομίας. Μία ἄλλη ἀδυναμία ἦταν ὅτι ὑπερεκτιμήθη ὁ ρόλος τοῦ κεφαλαίου και ὑπετιμήθη ὁ ρόλος τοῦ προγραμματισμοῦ, ὁ ρόλος τοῦ ἀνθρώπου και τῆς ὀργανώσεως. Ἡ τρίτη, τέλος, ἀδυναμία τῆς πολιτικῆς αὐτῆς, ἦτο ὅτι περιωρίζετο αὕτη εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων, μὲ δυσαναλόγους δαπάνας και λίαν ἀσήμαντον ἀπόδοσιν, διότι ἔλειπεν ἡ ὀργάνωσις και ἡ ἔρευνα.

Οἱ ἀδυναμίες ὁμως αὐτὲς και..... μερικὲς ἀκόμη, δὲν ἀνακαλύφθηκαν τώρα. Ἦταν φανερόσ σ' ὄλο τὸ διάστημα πού γίνονταν τὰ «ἔργα» τῆς καραμανλικῆς ὀκταετοῦς ἀναπτύξεως. Τίς διετύπωσαν μάλιστα στή «διαπασῶν», θαρραλέοι και εἰλικρινεῖς οἰκονομολόγοι, πού εἶχαν και τὴ θέληση νὰ περισώσουν τὸ ἔθνος ἀπὸ τὸ κατρακύλισμα και τὴν τόλμη νὰ διατυπώσουν τὴν ἐπιστημονική ἀλήθεια, χωρὶς δισταγμοὺς και φόβους ὅπως ἀρμόζει σ' ἀληθινούς ἐπιστήμονες. Σὰν παράδειγμα ἀναφέρουμε τὴ συνεντεύξη πού ἔδωσε ὁ γνωστός καθηγητής κ. Ι. Πίντος, τὴν 29.1.1961, στήν ἐφημερίδα «Μακεδονία», και πού χαρακτηρίσθηκε τότε, σὰν ἔθνικὸ κείμενο.

Μήπως θυμᾶται, τὴν ἴδια περίπου ἐποχή, τί «θέση» ἔπαιρνε «δημοσία» ὁ σημερινός Ὑφυπουργός Συντονισμοῦ κ. Ἀθ. Κανελλόπουλος;

Ἀλλά τὸ ἄρθρο πού ἐκφράζει τὴ «νέα οἰκονομική πολιτική τῆς Ἑνώσεως Κέντρου» μᾶς φέρνει μπροστὰ σ' ἓνα τρίτο θέμα, θεωρητικὸ αὐτό. Διαπιστώνεται, ἀπ' τὸν ἀρθρογράφο, ὅτι τὸ θεωρητικὸ ὄπλο τῆς ἴως τώρα οἰκονομικῆς πολιτικῆς, «ἀπεδείχθη μικρᾶς ἀποτελεσματικότητος». Τὸ μόνο, πού ποτὲ δὲν φαντασθήκαμε, ὅτι θὰ ἐξεστῆμιζε ὁ κ. Κανελλόπουλος, ἦταν αὐτό. Οὔτε σχόλιο δὲν δημοσίευε ὁ «Οἰκονομικὸς Ταχυδρόμος» του, πού νὰ μὴν ἐξήταζε τίς ὀριακὲς μεταβολὲς τῶν οἰκονομικῶν μεγεθῶν, και νὰ μὴν ἔβγαζε μόνον αὐτὴ τὴ δάση, τὰ συμπεράσματά μου. Και νὰ τί λέει σήμερα, ὁ ὡς τώρα ὑπεύθυνος τῆς ἐφημερίδας αὐτῆς: «...Τὰ συνήθη μέτρα τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς, τὰ χρησιμοποιοῦμένα εἰς ἀνεπτυγμένας οἰκονομίας, ἀπεδείχθησαν μικρᾶς ἀποτελεσματικότητος, εἰς μίαν οἰκονομίαν ὅπου ἐδέσποζον αἱ ἀτέλειαι τῆς ἀγορᾶς, ἡ ἀδυναμία τῶν ὀριακῶν μεταβολῶν νὰ κινητοποιήσουν τὴν ζήτησιν ἢ τὴν προσφορὰν, ἡ ἀποδιάρθρωσις τῶν τομέων εἰς προκεφαλαιοκρατικήν και κεφαλαιοκρατικήν οἰκονομίαν και ὁ χαμηλὸς ἐγχρηματισμὸς τῆς γεωργίας».

Ἀλλά ἡ ἐφαρμογή τῶν Κεῦνσιανῶν — και μετέπειτα — συμπερασμάτων, στήν οἰκονομία τῆς χώρας μας, ἐγκατελείφθη ἀπ' τὸν κ. Κανελλόπουλο; Πολὺ εὔκολα δὲν ἄλλαξε θεωρητική τοποθέτηση ὁ κ. Ὑφυπουργός;

Ἡ τέταρτη, τέλος, πλευρὰ, πού θίγει τὸ ἄρθρο, εἶναι τὸ συμπέρασμά του, και ὁ στόχος τῆς «νέας πολιτικῆς τοῦ Κέντρου», πού μπορεῖ νὰ συνοψισθῆ σὲ τοῦτο: Τὸ ὄλο πρόβλημα ἀναπτύξεως εἶναι θεσμικόν (!) Πρέπει νὰ ἀλλάξουν οἱ θεσμοί, λέει ὁ κ. Ὑφυπουργός, και τὸ πρόβλημα τῆς οἰκονομικῆς ἀνάπτυξης λύθηκε στήν οὐσία του (!) Γιατί οἱ καινούριες καταστάσεις ἔχουν, ἀφ' ἑνός, ξεπεράσει ὀρισμένα ὀργανα και θεσμούς, και, ἀφ' ἑτέρου, χρειάζονται νέα.

Ἀλλά, ἂν δὲν κάνουμε λάθος, τὸ θεσμικὸ στοιχεῖο εἶναι στοιχεῖο μορφῆς τῆς οἰκονομίας. Τὸ περιεχόμενο, ὁμως, τῆς οἰκονομίας, τίς παραγωγικὲς δυνάμεις τοῦ ἔθνους, τίς ἀγνοεῖ ὁ κ. Ὑφυπουργός, και μιλάει για ἀνάπτυξη, σὰν ἀποτέλεσμα ἀλλαγῆς θεσμῶν, ἀπ' τὴ νέα οἰκονομική πολιτική τοῦ Κέντρου; Ἡ βαθειά «θεωρητική»

κατάρτισή του ξεχάστηκε τόσο ώστε απ' αυτή να μη του έμεινε ούτε τὸ στοιχειῶδες γνωστὸ ὅτι: οἱ παραγωγικὲς δυνάμεις τοῦ ἔθνους εἶναι ὁ κύριος προσδιοριστικὸς παράγων τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως; Εἶναι βέβαιο, ὅτι ἡ ὑποανάπτυξή μας ὀφείλεται ἀκριβῶς στὸ μαρασμὸ τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων τῆς κοινῆς μας, πού εἶναι ἀποτέλεσμα, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καὶ τῆς οἰκονομικῆς ὑποτέλειας, τοῦ διευρυνόμενου ἐλλείμματος τοῦ εἰδικοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου, καὶ τοῦ ἀβάσταχτου ὄρους τῶν ἀντιπαραγωγικῶν δαπανῶν. Αὐτὲς ὅμως εἶναι οἱ ἄλλες πλευρὲς πού ξέχασε ὁ κ. Κανελλόπουλος.

Ἀλλὰ ἐρωτᾶμε: Αὐτὸς εἶναι ὁ κύριος στόχος τῆς νέας οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῆς κυβερνήσεως τοῦ Κέντρου;

ΕΝΑΣ ΧΡΟΝΟΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΗ ΑΓΟΡΑ

Στὴ Βουλὴ ἀναμένεται συζήτηση γιὰ τὴν οἰκονομικὴ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως τῆς Ε.Κ. καὶ εἰδικώτερα γιὰ τὴ σύνδεση τῆς χώρας μὲ τὴν Κοινὴ Ἀγορά, τὰ ἀποτελέσματα καὶ τὶς προοπτικὲς τῆς.

Ὅπως εἶναι γνωστὸ, τὸ κύριο ἐπιχειρήμα τῶν ὁπαδῶν τῆς συνδέσεως ἀναπτύχθηκε γύρω ἀπὸ τὰ πλεονεκτήματα, πού θὰ δημιουργοῦσε δῆθεν τὸ μειωμένο δασμολόγιο τῆς ΕΟΚ γιὰ τὰ ἑλληνικὰ ἀγροτικὰ προϊόντα καὶ τὴν ἀναμενόμενη αὐξηση τῶν ἐξαγωγῶν τους. Οἱ ὁπαδοὶ τῆς ἀντίθετης ἀποψῆς ἐπεσήμαναν τοὺς κινδύνους πού ἀπειλοῦν τὴν Ἑλληνικὴ οἰκονομία μετὰ τὴ σύνδεση καὶ πῶς συγκεκριμένα, πῶς οἱ ἐλπίδες γιὰ αὐξηση τῶν ἐξαγωγῶν μας πρὸς τὶς χώρες τῆς ΕΟΚ δὲν εἶναι πραγματοποιήσιμες. Αὐτὴ τὴν ἀποψὴ ἔρχονται νὰ ἐπαληθεύσουν τὰ στοιχεῖα πού δημοσιεύονται στὸ «Δελτίον Ἐξωτερικῶν Συναλλαγῶν τῆς Ἑλλάδος» πού ἐκδίδει ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος, γιὰ τὸ πρῶτο ἔτος τῆς συνδέσεως (1.11.62 μέχρι 30.10.63).

Σύμφωνα μὲ τὰ στοιχεῖα αὐτά, ἡ κίνηση τοῦ ἐμπορικοῦ μας ἰσοζυγίου μὲ τὶς χώρες τῆς ΕΟΚ παρουσίασε, στὸν πρῶτο χρόνο τῆς συμφωνίας, τὴν ἀκόλουθη εἰκόνα, ἔναντι τοῦ προηγουμένου ἔτους:

(Σὲ ἑκατ. δολλάρια)

Εἰσαγωγές	271,3	293
Ἐξαγωγές	87,9	75,3
Ἐλλείμμα	183,6	217,7

Ἀπὸ τοὺς ἀριθμοὺς αὐτοὺς προκύπτει ὅτι οἱ εἰσαγωγές αὐξήθηκαν κατὰ 8,3% (στὴν

I. II.

πραγματικότητα φθάνουν στὰ 16,8% ἂν δὲν ὑπολογισθεῖ ἡ ἀξία τῶν εἰσαχθέντων κατὰ τὸ χρόνο πρὸ τῆς συνδέσεως μηχανημάτων τοῦ ἐργοστασίου ἀζώτου, τῶν πλοίων τῶν Ἰταλικῶν ἐπανορθώσεων κλπ.), ἐνῶ οἱ ἐξαγωγές παρουσίασαν μείωση κατὰ 14%. Τὸ ἀνοιγμα τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου εἰς ὄρος τῆς Ἑλλάδος αὐξήθηκε κατὰ 19% καὶ οἱ ἐξαγωγές καλύπτουν μονάχα τὸ 1/4 τῶν εἰσαγωγῶν, ἔναντι τοῦ 1/2 τῶν ἄλλων περιοχῶν.

Ἐξ ἄλλου, ἀπὸ τοὺς ἀναλυτικοὺς πίνακες τῶν ἐξαγωγῶν πού παρατίθενται, προκύπτει ὅτι παρουσιάζουν μείωση οἱ ἐξαγωγές τοῦ συνόλου σχεδὸν τῶν γεωργικῶν προϊόντων καὶ εἰδικώτερα, τοῦ καπνοῦ κατὰ 400 χιλ. δολ., τοῦ βαμβακιοῦ κατὰ 4,5 ἑκ. δολ., τῶν ἐσπεριδοειδῶν καὶ φρούτων κατὰ 3,2 ἑκ. δολ.

Στὸ ἴδιο χρονικὸ διάστημα, ἀντίθετα, τὸ ἐμπόριο τῆς Ἑλλάδος μὲ τὶς ἀνατολικὲς χώρες, παρουσιάζει τὴν ἀκόλουθη κίνηση: (σὲ ἑκατ. δολ.)

	1962	1963
Εἰσαγωγές	54,1	54,2
Ἐξαγωγές	46,8	57,1
Υπόλοιπο	-7,3	+2,9

ΜΙΣΘΟΙ ΚΑΙ ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΑ

Ἡ σημερινὴ κυβέρνηση —στὸ διάστημα τῆς προηγουμένης δίμηνης παραμονῆς τῆς στὴν ἐξουσία— ἀνήγγειλε, μεταξὺ τῶν ἄλλων μέτρων τῆς, καὶ τὶς αὐξήσεις τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων. Καὶ προκειμένου περὶ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ἡ αὐξηση καθωρίσθηκε σὲ 5% (πλὴν τῶν δικαστικῶν), μὲ τὴ ρητὴ δήλωση τοῦ κ. Παπανδρέου, ὅτι πρὶν ἀπὸ τὴ λήξη τοῦ 1964 δὲν πρέπει νὰ ἀναμένουν οἱ ὑπάλληλοι ἄλλες αὐξήσεις. Γιὰ τοὺς ἐργάτες καὶ τοὺς ἰδιωτικούς ὑπαλλήλους, ἐπειδὴ δὲν ἐπῆλθε συμ-

φωνία μεταξύ τῶν ἐργοδοτικῶν καὶ τῶν ἐργατοῦπαλληλικῶν ὀργανώσεων, τὸ ζήτημα παραπέμφθηκε στὸ Πρωτοβάθμιο Διαιτητικὸ Δικαστήριον Ἀθηνῶν. Ἡ ἀπόφασή του γιὰ αὐξηση τῶν κατωτάτων ὀρίων μὲ ποσοστὰ μεταξύ 11,8% καὶ 13,6% δὲν ἔγινε δεκτὴ, ἀσκήθηκε ἔφεση καὶ ἔτσι τὸ ζήτημα τῶν αὐξήσεων ἐκκρεμεῖ στὸ Δευτεροβάθμιο Διαιτητικὸ Δικαστήριον Ἀθηνῶν.

Σύμφωνα μὲ τὰ στοιχεῖα τοῦ I.K.A., τὸ μέσο ἡμερομίσθιο κατὰ τὸ 1963, ἔφθανε στὶς 71 δραχ. (συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν προσθέτων ἀμοιβῶν καὶ τῶν ὑπερωριῶν). Σὲ σχέση μὲ τὸ 1960, τὰ ἡμερομίσθια αὐξήθηκαν κατὰ 17%. Στὸ ἴδιο χρονικὸ διάστημα, σύμφωνα μὲ τὰ στοιχεῖα ποὺ ἔδωσε ὁ ἀντιπρόεδρος τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς κ. Μαρζολέν, τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἐργαζομένων στὶς ἄλλες χώρες τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς αὐξήθηκαν:

Στὴν Ἰταλία κατὰ	28%
Στὴ Γαλλία κατὰ	21%
Στὴ Δ. Γερμανία κατὰ	20%
Στὴν Ὀλλανδία κατὰ	17%
Στὸ Βέλγιο κατὰ	20%

Ἄν καὶ ἡ ἀξία τῆς ἐργατικῆς δύναμης εἶναι διάφορη σὲ κάθε χώρα, ὥστόσο εἶναι χαρακτηριστικὸ πὼς τὸ μέσο ἡμερομίσθιο τῶν Ἑλλήνων ἐργατῶν εἶναι ἀφάνταστα χαμηλό, συγκρινόμενὸ μὲ τὸ μέσο ἡμερομίσθιο τῶν ἄλλων χωρῶν τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς (σὲ δραχμές):

	1956	1962
Γερμανία	157	266
Γαλλία	149	248
Ὀλλανδία	145	259
Βέλγιο	145	214
Ἰταλία	140	206
Ἑλλάς	51	68

Ἄν ληφθεῖ ὑπ' ὄψη, πὼς ἀπὸ τὴν τελευταία αὐξηση τοῦ 1962, ἀλλὰ καὶ συνεχῶς, ἓνα μέρος τῆς αὐξήσεως ἀντισταθμίζεται μὲ τὴν ἀνοδο τοῦ τιμαριθμοῦ, τὸ αἶτημα τῶν Ἑλλήνων ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων γιὰ βελτίωση τῶν ἀποδοχῶν τους καὶ ἐξασφάλιση ἀνεκτοῦ βιωτικοῦ ἐπιπέδου, παραμένει ἄλυτο. Κι' ἐδῶ βρίσκεται μιὰ ἀπὸ τὶς αἰτίες τῆς συνεχοῦς διάγκωσης τοῦ ρεύματος τῆς μεταναστεύσεως ἐργατοτεχνιτῶν βιομηχανίας, ποὺ ὁ ἀριθμὸς τους ἔφθασε τὸ 1963 στὶς 54.000, σὲ σύνολο 100.000 μεταναστῶν.

Τὴν ἀνάγκη τῆς αὐξήσεως τῶν ἡμερομισθίων ἀναγνωρίζει καὶ ὁ Σύνδεσμος Ἑλλήνων βιομηχάνων, σὰν μιὰ ἀπὸ τὶς προϋποθέσεις γιὰ τὴν ἀνακοπὴ τοῦ ρεύματος τῆς μεταναστεύσεως, ποὺ ἀπειλεῖ νὰ ἀπογυμνώσει τὴν Ἑλληνικὴ παραγωγὴ ἀπὸ τὰ ἐργατικά της χέρια.

Ἀλλὰ, γιὰ τὴν αὐξηση τῶν ἡμερομισθίων, σὲ ποσοστὸ τοῦλάχιστον 20%, ὅπως ζητοῦν οἱ ἐργαζόμενοι, συνηγορεῖ καὶ τὸ γεγονός τῆς συνεχοῦς αὐξήσεως τῶν κερδῶν τῶν Ἑλληνικῶν ἐπιχειρήσεων. Ἔτσι, σύμφωνα μὲ τὰ στοιχεῖα ποὺ δίνει τὸ μηνιαῖο δελτίο τῆς «Στατιστικῆς Δημοσίων Οἰκονομικῶν» στὸ τεῦχος τοῦ Ἰανουαρίου, τὰ δηλωθέντα ἔσοδα τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων γιὰ τὴν περίοδο Ἰανουαρίου - Ὀκτωβρίου 1963, παρουσιάζουν συνολικὰ αὐξηση κατὰ 26%. Ἐνῶ ἡ συνεχιζόμενη αὐξηση τῶν καταθέσεων, ποὺ στὴν τριετία 1960—1962 ἔφθασε στὸ ὕψος τῶν 8 δισ. δραχμῶν περίπου, σημαίνει πὼς τὰ πραγματοποιούμενα κέρδη ἀποθησαυρίζονται μονάχα καὶ δὲν ἀξιοποιοῦνται παραγωγικά.

Ἡ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΚΑΙ Ο ΣΕΒ

Τὸ περιοδικὸ μας ἀσχολήθηκε σὲ προηγούμενο τεῦχος του μὲ τὸ σοβαρὸ πρόβλημα τῆς μετανάστευσης. Οἱ προοπτικὲς τοῦ ἀρθροῦ μας ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν μεταναστῶν στὸ 1963 πρόκειται νὰ αὐξηθεῖ, δυστυχῶς ἐπαλήθευσαν.

Σύμφωνα μὲ τὰ στοιχεῖα ποὺ δίνονται στὸ «Μηνιαῖον Στατιστικὸν Δελτίον» τῆς ΕΣΥΕ, ὁ ἀριθμὸς τῶν μονίμως μεταναστευσάντων τὸ 1963 ἔφθασε στὶς 100.072 πρόσωπα, ἔναντι 84.054 τοῦ 1961. Ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς ξεπερνάει τὸν ἀριθμὸ τῶν γεννήσεων τοῦ 1963. Πρέπει νὰ σημειώσουμε πὼς, ἀπ' τοὺς μεταναστεύσαντες οἱ 54.070, δηλαδή τὸ 54%, εἶναι ἐργατοτεχνίτες τῆς βιοτεχνίας καὶ τῆς βιομηχανίας.

Ἡ αἰμορραγία τῆς μετανάστευσης συνεχίζεται μὲ ἐπιταχυνόμενους ρυθμούς. Οἱ κίνδυνοι ποὺ ἀπειλοῦν τὴν ἑλληνικὴ οἰκονομία ἀπ' τὴ φυγὴ τῶν δεκάδων χιλιάδων νέων καὶ εἰδικευμένων ἐργαζομένων, εἶναι τροϊακτικοί.

Ἡ μετανάστευση τῶν ἐργατῶν βιομηχανίας καὶ βιοτεχνίας κατὰ χιλιάδες, δξύνει τὸ πρόβλημα ἐπάνδρωσης τῶν διαφόρων

βιομηχανιών. Ο Σύνδεσμος Ελλήνων Βιομηχάνων, σε έκθεση που υπέβαλε στο υπουργείο Συντονισμού και που μνημονεύεται στο Δελτίον Πληροφοριών του, κρούει τον κώδωνα του κινδύνου. Στην έκθεσή του ο ΣΕΒ, πέραν των μέτρων, που προτείνει για την απαλλαγή της βιομηχανίας από μια σειρά θάρη (μόνιμο αίτημα του ΣΕΒ), δέχεται σωστά πως το ρεύμα της μετανάστευσης δεν μπορεί να ανακοπεί παρά με την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας και την βελτίωση των συνθηκών ζωής των Ελλήνων εργατών και αγροτών.

Προς το παρόν, η Ελληνική Κυβέρνηση με αυστηρά εμπιστευτική της διαταγή προς τους νομάρχες Έβρου, Ροδόπης, Ξάνθης και Κερκύρας, προσπαθεί να περιορίσει τη μετανάστευση απ' τις περιοχές αυτές, που έχουν κυριολεκτικά έρημωθεί, εξαρτώντας την από όρισμένες προϋποθέσεις (έλλειψη επαρκούς κλήρου, πλήρης ανεργία κλπ.).

Αλλά, τα αστυνομικά μέτρα, δεν είναι δυνατόν να έχουν αποτελέσματα, αν δεν αντιμετωπισθούν οι αιτίες που οδηγούν στη μετανάστευση. Τα άμεσα και αποφασιστικά μέτρα για την ανάπτυξη της Ελληνικής Οικονομίας, είναι απαραίτητα, μαζί με την εξαγγελία μέτρων για την αύξηση των μισθών και ήμερομισθίων καθώς και για την διασφάλιση και την αύξηση του εισοδήματος των Ελλήνων αγροτών.

Η ΕΛΛΕΙΨΗ ΗΛΕΚΤΡ. ΡΕΥΜΑΤΟΣ

Όπως ανακοίνωσε ο υπουργός Βιομηχανίας (10 Μαρτ. 1964) η ελληνική βιομηχανία πρόκειται να αντιμετωπίσει σοβαρές δυσχέρειες λόγω ανεπαρκείας ηλεκτρικού ρεύματος κατά τον χειμώνα 1964-1965. Το έλλειμμα φθάνει σαν ισχύς τα 70 έως 80.000 ΚΒ., δηλαδή απαιτείται αύξηση κατά 10% περίπου της εγκατεστημένης ισχύος όλων των σταθμών παραγωγής της ΔΕΗ. (Εγκατεστημένη ισχύς δολική (1962) ΚΒ. 795.000). Η έλλειψη ηλεκτρενέργειας θα φθάσει τα 250.000.000 ΚΒΩ.

Η κάλυψη του ελλείμματος δεν φαίνεται δυνατή ούτε με δανεισμό απ' τη Γιουγκοσλαβία, με την οποία έχουμε υπογραφή συμφωνία διασύνδεσης και δεν αποκλείεται να υποστῆ ή κατανάλωση την έ-

πιβολή περιορισμών. Σαν μοναδική πιθανή: κι' αυτή λύση αντιμετωπίζεται η ενίσχυση του μικρού θερμοηλεκτρικού εργοστασίου της ΛΙΠΤΟΛ. (Η τρίτη μονάδα της Πολεμαΐδας θα βραδύνη να τεθῆ σε λειτουργία, ενώ οι εργασίες του υδροηλεκτρικού εργοστασίου του Έδεσσαίου έχουν στην ουσία διακοπῆ).

— Η πιο πάνω θλιβερή κατάσταση, δίνει ανάγλυφη τὴν εικόνα τοῦ κατ' εὐφημισμὸν ἀποκαλουμένου «Προγραμματισμοῦ Οικονομικῆς Ἀναπτύξεως» καὶ κουρελιάζει κυριολεκτικὰ τὶς ἐπιδιώξεις ἐπιτάχυνσης τοῦ ρυθμοῦ οἰκονομικῆς ἀνάπτυξης, ἐκβιομηχάνισης, προσπάθειας ἀνταγωνιστικοῦ κόστους (!), ἀύξεσης τῆς ἀπασχόλησης κλπ., κλπ.

— Ἐκτὸς ἀπ' αὐτὰ μπαίνει ὀξύτατο ζήτημα Διοίκησης τῆς ΔΕΗ καὶ σύνταξης πραγματικοῦ προγράμματος ἐνεργειακῆς ἀνάπτυξης. Εἶναι ἐξ ἄλλου αὐτὸ ἀπλό, ἀφοῦ βρίσκεται στὰ πλαίσια τοῦ ἐλεγχόμενου ἢ κατευθυνόμενου Δημοσίου Τομέα Ἐπενδύσεων κι' ὄχι τοῦ ἀστάθμητου ἢ μὴ διευθυνόμενου Τομέα τῶν Ἰδιωτικῶν Ἐπενδύσεων.

ΤΕΧΝΟΚΡΑΤΙΚΕΣ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Μέσα σε ὑπομνήματα, ἀκόμη καὶ σε νομοσχέδια, ποὺ ὑποτίθεται ὅτι ἐκφράζουν ἐπίσημες ἀντιλήψεις τοῦ τεχνικοῦ - ἐπιστημονικοῦ κόσμου τῆς χώρας, σχετικὲς μετὴν πραγματικὴ ἐκβιομηχάνιση καὶ τὴν ἐπιτάχυνση τῶν ρυθμῶν τῆς οἰκονομικῆς ἀνάπτυξης, περιέχονται — παράλληλα μετὰ πασίγνωστες γενικότητες — καὶ μιὰ σειρά μέτρων, ποὺ ὑποτίθεται ὅτι εἶναι προϊόν ἐπιστημονικῆς μελέτης, σοβαρότητας ἀνάλογης μετὸ πιὸ πάνω μέγα πρόβλημα τῆς ἀνάπτυξης τῆς Ἑλλάδας. Ὅμως, ἀντίθετα, ἀπὸ κάθε δικαιολογημένη τέτια προσδοκία, βλέπουμε νὰ προτείνεται, μετὰ ἐκπληκτικὰ ἀδικαιολόγητη ἐμπιστοσύνη στὴ «δημιουργικὴ» δύναμη γραφειοκρατικῶν μορφῶν ἀκαθορίστου οὐσιαστικὰ περιεχομένου, ἢ ἴδρυση ὀργανισμῶν, ἰνστιτούτων καὶ ἄλλων «θεσμῶν» μετὰ σκοπὸ τὴν «τυποποίηση» (προϊόντων, κατασκευῶν, μεθόδων, ὁρολογίας, δοκιμῶν, ἐλέγχου) τὴν «τεχνικὴ ἐφηρμοσμένη ἔρευνα», τὴν «ὀργάνωση καὶ τὸν προγραμματισμὸ» μετὰ σκο-

πὸ τὴν ἐνίσχυση (ποὺ ἴσως δὲν θὰ ζητηθῆ ποτὲ) βιομηχανιῶν ἐπὶ τῶν τομέων... βιομηχανικῶν ἐρευνῶν, ὀργάνωσης «μεθόδων βιομηχανικῆς παραγωγῆς καταναλωτικῶν ἢ κεφαλαιουχικῶν προϊόντων», «ποσοτικῆς καὶ λειτουργικῆς βελτίωσης» τῆς παραγωγῆς κλπ., κλπ.

Προτείνεται ἀκόμη ἡ ἴδρυση Σώματος Ὀρκωτῶν Μηχανικῶν, καθορίζεται καὶ ὁ «ἀναγκαῖος ἀριθμὸς τους» (30) γιὰ πραγματογνωμοσύνες, ἔλεγχο ἐξοπλισμοῦ, σύνταξη γνωμοδοτήσεων καὶ ἐκθέσεων πρὸς Δημ. Ὑπηρεσίες, Ν.Π.Δ.Δ. καὶ τὴ Νομοθετικὴ Ἐπιτροπὴ κλπ., κλπ.

Ὅλα τὰ πιὸ πάνω πολὺ ἐνδιαφέροντα μέτρα (θεσμοί, ἰνστιτούτα, ὀργανισμοί...) ποὺ παρουσιάζονται σὰν «προσφορὰ τοῦ τεχνικοῦ κόσμου τῆς χώρας» στὴν προσπάθεια τῆς ταχείας ἀνάπτυξής της, δείχνουν, στὴν καλύτερη περίπτωση, ἄγνοια τοῦ πλάτους τοῦ περιεχομένου τοῦ προβλήματος «ἀνάπτυξη τῆς χώρας» ἢ ἄγνοια τῶν αἰτίων τῆς οἰκονομικοτεχνικῆς καθυστέρησης.

Κι' ὅλα αὐτὰ εἶναι ἀποτέλεσμα τῶν τεχνοκρατικῶν ἀντιλήψεων, ποὺ ἐπικρατοῦν σὲ σημαντικὸ ποσοστὸ τῶν τεχνικῶν ἐπιστημόνων καὶ ποὺ, ἢ στενεύουν τὰ οἰκονομικοτεχνικὰ προβλήματα καὶ περιορίζουν τὶς λύσεις του σὲ ἀπλὲς τεχνοοργανωτικὲς συνταγὲς ἢ τοὺς ἀφαιροῦν τὴν συγκεκριμένη οἰκονομικοκοινωνικὴ τους βάση καὶ τότε δίνουν λύσεις, ποὺ τὶς πιστεύουν «ἐφαρμόσιμες» γιὰ... ὁποιοδήποτε οἰκονομικοκοινωνικὸ χῶρο!

Οἱ τεχνοκρατικὲς ἀντιλήψεις ἔχουν γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς χώρας τὰ ἴδια ἀρνητικὰ ἀποτελέσματα ποὺ ἔχουν καὶ οἱ γραφειοκρατικὲς μέθοδοι.

ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

Οἱ τεράστιες καὶ ποικίλες ἀναστατώσεις, ποὺ προκάλεσαν στὴ χώρα μας οἱ κάθε λογῆς περιπέτειες, ἢ ξένη κατοχὴ καὶ ἢ χωρὶς προηγούμενο οἰκονομικὴ ἀπομύζηση τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἀπὸ τοὺς ξένους ἐπιδρομεῖς καὶ σὲ συνέχεια ἀπ' τοὺς ἐκπρόσωπους τῆς οἰκονομικῆς ὀλιγαρχίας καὶ τοὺς διάφορους νεοφανεῖς τυχοδιῶκτες ἢ καιροσκόπους κερδοσκόπους (ξένους καὶ ντόπιους), εἶχαν συνέπεια μεγάλες ἀνακα-

τατάξεις στὸν πληθυσμὸ τῆς Ἑλλάδας.

Μετακινήσεις σημαντικοῦ ποσοστοῦ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς ὑπαίθρου καὶ τῶν ἐπαρχιακῶν πόλεων πρὸς τὰ μεγάλα ἀστικά κέντρα καὶ κύρια πρὸς τὸ Λεκανοπέδιο Ἀθηνῶν καὶ πρὸς τὴ Θεσσαλονίκη (ἐσωτερικὴ μετανάστευση) καὶ μαζικὴ ἀποδημία σὲ ξένες χῶρες μεγάλου ἀριθμοῦ ἰδίως νέων, ὑγιῶν Ἑλλήνων.

Ἡ μετανάστευση ποὺ ἔφθασε τὸ 6% - 7% τοῦ συνόλου τοῦ πληθυσμοῦ, ξεπέρασε στὰ 1962 ὡς τὸ 1963 τὴν ἐτήσια αὔξηση τοῦ πληθυσμοῦ κι' ἀγκάλιασε τὸ 20% περίπου τοῦ πληθυσμοῦ ἡλικίας μικρότερης τῶν 35 ἐτῶν, δημιούργησε καὶ βιολογικὸ πρόβλημα (ἐκτὸς ἀπ' τὰ οἰκονομικοκοινωνικὰ προβλήματα) γιὰ τὴ χώρα μας καὶ τὸ ἔθνος, ποὺ ἢ ἄρχουσα τάξη μὲ τὴ μειωμένη ἐθνικὴ συνείδηση καὶ τὸν κοσμοπολιτισμὸ, καθὼς καὶ οἱ ἰθύνοντες, δὲν φαίνεται νὰ τὰ θεωροῦν ἄξια τῆς προσοχῆς τους.

Παράλληλα μὲ τὶς ἐσωτερικὲς μετακινήσεις καὶ τὴν ἐθνικὴ ἀπώλεια μεγάλου ποσοστοῦ τοῦ νέου ἐργατικοῦ δυναμικοῦ τῆς χώρας, σημαντικὲς μεταβολὲς (σὲ σχέση μὲ τὴν προπολεμικὴ κατάσταση) ἔγιναν καὶ στὰ ποσοστὰ τῆς ἀπασχόλησης κατὰ κλάδους καὶ στὸ ποσοστὸ τοῦ παραγωγικὰ ἀπασχολούμενου παραγωγικοῦ πληθυσμοῦ.

Παρατηρεῖται σημαντικὴ αὔξηση στὸ ποσοστὸ ἀπασχόλησης στὶς «Ὑπηρεσίες», στασιμότητα ἢ καὶ ἐλάττωση τῶν ἀπασχολουμένων σὲ ὠρισμένους κλάδους βιομηχανίας καὶ ἐλάττωση τοῦ ποσοστοῦ ἀπασχολουμένων στὴ βιομηχανία καὶ γενικὰ στὴ μεταποίηση, παρὰ τὴν αὔξηση συμμεχῆς τῶν κλάδων αὐτῶν στὸ ἐθνικὸ εἰσόδημα. Οἱ ἀπασχολούμενοι στὴν ἀγροτικὴ οἰκονομία, (ποὺ τὸ ποσοστὸ συμμετοχῆς της στὸ ἐθνικὸ εἰσόδημα ἐλαττώθηκε, παρὰ τὴν ἀπόλυτη αὔξηση), ἀποτελοῦν τὸ μικρότερο ποσοστὸ τοῦ ἐνεργοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας.

Μεγάλωσε σημαντικὰ τὸ ποσοστὸ ἀπασχολουμένων στὸ ἐμπόριο καὶ στὶς μεταφορές.

Ἐκτὸς ἀπ' τὶς πιὸ πάνω γενικὲς παρατηρήσεις, ποὺ ἢ λεπτομερειακὴ παρουσίασή τους δὲν εἶναι δυνατὴ μέσα στὰ πλαίσια αὐτοῦ τοῦ σημειώματος, ὑπάρχει ἀνάγκη ἐπιστημονικῆς ἔρευνας τοῦ προβλήματος «οἰκονομικοκοινωνικὴ διάρθρωση τοῦ πληθυ-

σιού» με σοβαρή, παράλληλη μελέτη του θέματος «άνεργία, ύποαπασχόληση και παρασιτισμός» και των επιπτώσεών του στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της χώρας.

Η ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΤΟ 1963

Από τον Ιανουάριο ως τον Νοέμβριο — πού έχουμε στοιχεία — του περασμένου έτους, σε σύνολο αξίας εισαγωγών μας 21.434'082.000 δραχμών, μπορούμε πάλι, σε πρώτη ανάλυση, να κάνουμε μιὰ σοβαρή διαπίστωση. Ύψος αξίας εισαγωγών 11.487.840.00 δραχμών, δηλαδή τὰ 53,5% του συνόλου, αποτελείται από μέταλλα, μηχανές, υλικό μεταφορών και προϊόντα χημικών βιομηχανιών, με μιὰ λέξη προϊόντα βαρειάς βιομηχανίας. Και φυσικά όταν τὰ προϊόντα αυτά, πού είναι τὰ μέσα παραγωγής για τήν παραγωγή καταναλωτικών αγαθών, καλύπτουν τέτοιο ποσοστό στο σύνολο των εισαγωγών, είναι όλοφάνε-

Γεωργία	33.450	έκατ. δραχ.	αύξηση	17%
Μεταποίηση εν γένει	29.400	» »	»	7%
Υπηρεσίες	47.800	» »	»	9,2%
Καθαρό εισόδημα εκ τής άλλοδαπής	4000	» »	»	18%
	(σε σταθερές δραχμές 1954			
Γεωργία	25.100	» »	»	8,8%
Μεταποίηση	25.050	» »	»	7,3%
Υπηρεσίες	36.250	» »	»	5,6%
Καθαρό εισόδημα εκ τής άλλοδαπής	4.400	» »	»	19,5%

Η αύξηση συνεπώς του έθν. εισοδήματος οφείλεται βασικά στην αύξηση τής γεωργικής παραγωγής, και ειδικότερα στο γεγονός ότι το 1963 ήταν χρόνος έλαιοκομικής παραγωγής.

Οί αριθμοί αυτοί δέν έκφράζου ν τή ν π ρ α γ μ α τ ι κ ό τ η τ α, αν ληφθεί υπ' όψη, πώς στην αξία τής γεωργικής παραγωγής του 1963 περιλαμβάνονται και τὰ έλαιοκομικά προϊόντα και έκαπνός, πού ή αξία τους θα πραγματοποιηθεί, κατά μεγάλο μέρος, στους πρώτους μήνες του 1964. (Το Δελτίο του ΕΒΕ, υπολογίζει πώς ή αύξηση του έθνικού εισοδήματος του 1963 δέν πρόκειται να υπερδει το 4% σε σχέση με το 1962).

Και άλλοτε είχαμε θέσει το ζήτημα του

ρο ότι το κέντρον βάρους τής οικονομίας μας βρίσκεται στο έξωτερικό. Γι' αυτό, πρέπει να γίνει συνείδηση των υπευθύνων τής οικονομικής πολιτικής, ότι επιβάλλεται κατά απόλυτη προτεραιότητα ή ταχύτατη ανάπτυξη βαρειάς βιομηχανίας στη χώρα μας, αν θέλουμε να απαγκιστρωθούμε κάποτε απ' το ξένο κεφάλαιο.

Η ΑΥΞΗΣΗ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΤΟ 1963

Σύμφωνα με τὰ στοιχεία πού δίνονται από τή Διεύθυνση Έθνικων Λογαριασμών του Υπουργείου Συντονισμού, το άκαθάριστο έθνικό εισόδημα του 1963 ανήλθε, σε σταθερές τιμές, σε 90.800 εκ. δραχ. έναντι 84.414 εκ. δραχ. του 1962 (αύξηση κατά 7,6%) και σε τρέχουσες τιμές σε 114.650 εκ. δραχ., έναντι 103.136 εκ. δραχ. του 1962 (αύξηση κατά 11,2%).

Αναλυτικότερα ή αύξηση είναι ή ακόλουθη (σε τρέχουσες τιμές) :

Ύψους του έθνικού εισοδήματος, και τώρα επανερχόμαστε για να τονίσουμε ότι είναι ανάγκη να έρευνηθεί κάποτε επιστημονικά το θέμα του «υπολογισμού του έθνικού εισοδήματος». Η οικονομική διόγκωσή του δέν ωφελεί κανέναν. Είχε άλλοτε σκοπούς εξαπάτησης τής Κοινής Γνώμης και έμμεσα πήγαινε να δικαιολογήσει τήν ληστρική, φορολογική απομύζηση του λαού. Οί μέθοδοι αυτές όμως καταδικάστηκαν από το λαό με τήν πρόσφατη έτυμηγορία του. Και ή ακριβής απεικόνιση τής έλληνικής οικονομικής πραγματικότητας και τής πορείας τής οικονομίας, είναι αυτοί οί αριθμοί, οί ακριβείς αριθμοί του έθνικού εισοδήματος και ακόμη είναι ή ανάλυση τής συμμετοχής σ' αυτό των διαφόρων κλάδων πα-

παραγωγής, ή παρουσίαση τῶν συντελεστῶν καὶ τῶν μεθόδων ὑπολογισμοῦ τῶν ποσοτήτων καὶ τῶν τιμῶν σὲ κάθε βαθμίδα τῆς παραγωγικῆς διαδικασίας κλπ. κλπ.

Εἶναι ὁ μὴ ἐπανυπολογισμὸς δυὸ καὶ τριῶν ὠρισμένων κατηγοριῶν εἰσοδημάτων, Εἶναι ἡ δυνατότητα τῆς κατὰ κατηγορίες κατάταξης τῶν εἰσοδημάτων τῶν ἐργαζομένων τῆς ὑπαίθρου καὶ τῶν ἀστικῶν κέντρων καὶ ἀκόμη ἀναλυτικώτερα τῶν διαφορῶν περιοχῶν τῆς χώρας.

Τὸ ἐθνικὸ εἰσόδημα, ἓνα ἀπ' τὰ βασικὰ μεγέθη τῆς ἐλληνικῆς οἰκονομίας ὑπολογίζεται καὶ ἐκτιμᾶται κατὰ τρόπο, ποῦ δὲν ἐμπνέει ἐμπιστοσύνη καὶ δὲν δίνει στοὺς μελετητὲς τῆς ἐλληνικῆς οἰκονομίας ἓνα θετικὸ στοιχεῖο ἀπεικόνισης τῶν αἰτίων καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς κίνησός της. Ἔτσι, σὲ συνέχεια καὶ αὐτὸ καὶ ἄλλα βασικὰ μεγέθη, δὲν παρέχουν στοιχεῖα γιὰ τὴν θεραπεία τῆς νοσηρότητας τῆς κατάστασης, ἀλλὰ μονάχα ὀδηθοῦν στὴν ἀπόκρυψή της καὶ στὴ συντήρηση ἐπικίνδυνων γιὰ τὸ μέλλον τῆς χώρας καταστάσεων.

ΟΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΤΑΛΛΕΙΑ

Εἶναι πολλές οἱ πλευρὲς ἀπ' τίς ὁποῖες μπορούμε νὰ δοῦμε τὴν «οἰκονομικὴ ἀνάπτυξη». Μία ἀπ' αὐτές, ἡ καλύτερη ἴσως, εἶναι ἡ πορεία τῶν ἐπενδύσεων στὴ βιομηχανία καὶ τὰ μεταλλεῖα.

Ἀπ' τίς πληροφορίες ποῦ μᾶς δίνουν οἱ «Ἐθνικοὶ Λογαριασμοὶ» στὸ τελευταῖο τεῦχος, οἱ ἐπενδύσεις στὴ βιομηχανία καὶ τὰ μεταλλεῖα σὰν ποσοστὸ τῶν συνολικῶν ἀκαθαρίστων ἐπενδύσεων παγίου κεφαλαίου, συμμετέχουν, σὲ πολὺ χαμηλὸ ἐπίπεδο, στὸ σύνολο τῶν ἀκαθαρίστων ἐπενδύσεων παγίου κεφαλαίου, στὴ χώρα μας.

Ἔτσι, στὰ τέσσερα χρόνια 1958 ἕως 1961, ἡ συμμετοχὴ τους στὸ σύνολο τῶν ἀκαθαρίστων ἐπενδύσεων, σὲ ποσοστὰ ἐπὶ τοῖς ἑκατὸ εἶναι 13,0 — 9,1 — 7,6 — 8,8.

Γιὰ μιὰ σύγκριση πολὺ χρήσιμη, ἀναφέρουμε ὅτι οἱ ἀκαθάριστοι ἐπενδύσεις στὴ βιομηχανία καὶ τὰ μεταλλεῖα, σὲ ποσοστὰ ἐπὶ τοῖς ἑκατὸ, τῶν νομιμιῶν ἀκαθαρίστων ἐπενδύσεων παγίου κεφαλαίου, σὲ δύο χώρες τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς, στὰ ἴδια χρόνια, εἶναι ἀντιστοίχως ἡ ἐξῆς:

Γαλλία 26,8 — 25,5 — 26,4 — 27,6

καὶ Ἰταλία 23,1 — 22,7 — 24,4 — 26,9.

Ὅμως, ἡ συμμετοχὴ τῶν ἐπενδύσεων στὴ βιομηχανία καὶ στὰ μεταλλεῖα ἀντανάκλα τὴν ὀργανικὴ σύνθεση τοῦ κεφαλαίου στὴν οἰκονομία, καὶ τὴν ἐξειδίκευση τῆς παραγωγῆς.

Ἀλλὰ, τὰ ποσοστὰ ποῦ ἐκθέσαμε, συγκριτικά, μᾶς δείχνουν ἀκόμα μιὰ φορὰ τὴ γύμνια μας, μπροστὰ στὴν ἀνεπτυγμένη παραγωγὴ τῶν χωρῶν τῆς ΕΟΚ.

Ἄν ὅμως τὴν εὐθύνη τῆς οἰκονομικῆς μας καθυστέρησης, ἔφερε ὡς τώρα ἡ ΕΡΕ, τὴν εὐθύνη τῆς ἀμέσου, κατὰ τὸ δυνατό, ἀποτροπῆς τῶν σοβαρῶν γιὰ τὴν χώρα κινδύνων, ἔχει ἡ κυβέρνησις τῆς Ε.Κ., γιὰ τὴν σύμβαση Ἀθηνῶν ποῦ μᾶς ἐνέταξε στὴν ΕΟΚ, τρέχει. Καὶ δὲν βλέπουμε νὰ ὑπάρχει προθυμία γιὰ ἄμεσες ἀποφασιστικὲς ἐνέργειες ὅπως π.χ. γιὰ τὴν μείωση τῶν στρατιωτικῶν μας δαπανῶν, ποῦ θάταν ἓνας σοβαρὸς καὶ ἀποφασιστικὸς τρόπος αὐξήσεως τοῦ ποσοστοῦ ἐπενδύσεων στὴ βιομηχανία καὶ τὰ μεταλλεῖα...

ΟΙ ΞΕΝΟΙ ΕΙΔΙΚΟΙ

Ὅπως ἀναφέρει τεχνικὸ περιοδικό, οἱ μελέτες τῆς Ἀμερικανικῆς Ἑταιρίας KNAPPEN 1) γιὰ τὸ φράγμα ἐκτροπῆς τοῦ Νέστου καὶ 2) γιὰ τὸ χωμάτινο φράγμα τοῦ Πηνειοῦ Ἠλείας, δὲν ἀνταποκρίνονται στὶς πραγματικὲς ἀνάγκες καὶ χρειάστηκαν τροποποιητικὲς μελέτες.

Οἱ νέες μελέτες προκάλεσαν μεγάλη καθυστέρηση μὲ σημαντικὲς ἐπιπτώσεις στὴν ἀγροτικὴ οἰκονομία (κύριο χαρακτηριστικὸ ἢ μὴ ἀπορρόφηση τῶν πιστώσεων, ποῦ διατίθενται γιὰ ἐπενδύσεις στὴν ἀγροτικὴ οἰκονομία) καὶ σημαντικὲς ὑπερβάσεις τῆς ἀρχικῆς προβλεπομένης δαπάνης τῶν ἔργων (200 ἑκατομ. ὑπέρβαση γιὰ τὸ φράγμα τοῦ Πηνειοῦ).

Οἱ ξένοι εἰδικοί, ὅπως τονίσθηκε ἐπαιλημμένα ἀπὸ ὄλους ὅσοι εἶναι σὲ θέση νὰ ξέρουν, δὲν εἶναι δυνατό νὰ ὑπερασπίσουν τὰ συμφέροντα τῆς χώρας μας, ἀκόμη καὶ ἂν ἡ ἐπιστημονικὴ εὐσυνειδησία καὶ ἡ ἐπιστημονικὴ ἱκανότητα τοὺς ἐπέβαλλε κάτι τέτοιο. Καὶ τοῦτο γιὰ τὸν ἄνθρωπο αὐτοὶ ἔρχονται στὴν Ἑλλάδα γιὰ νὰ ὑπερασπίσουν τὰ συμφέροντα ἐκείνων (τῶν Ὀμίλων, τῶν Ἑταιριῶν κλπ.) ποῦ τοὺς στέλλουν γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτό.

Οἱ Ἕλληνες ἀρμόδιοι ὅμως δὲν ἔχουν

ἀκόμη ἀνακαλύψει ὅτι στήν Ἑλλάδα ὑπάρχουν ἀρκετοί ἱκανοί καί πεπειραμένοι τεχνικοί, πού θά μπορούσαν ν' ἀντικαταστήσουν τοὺς ξένους μὲ πολὺ εὐνοϊκὰ γιὰ τὴ χώρα μας ἀποτελέσματα;

Στὶς σπάνιες περιπτώσεις, πού θά χρειάζονταν κάποιος εἰδικὸς μελετητὴς ἢ μερικοὶ πεπειραμένοι κατασκευασταί, θά μπορούσαν νὰ προσληφθοῦν μὲ μισθὸ ἱκανοποιητικὸ γιὰ νὰ πλαισιώσουν ἢ νὰ καθοδηγήσουν τὴν ἀντίστοιχη ἑλληνικὴ ὑπηρεσία Μελετῶν ἢ Κατασκευῶν.

Η ΕΡΕΥΝΑ ΤΩΝ ΠΛΟΥΤΟΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Οἱ ἐρευνητὲς ἐπιστήμονες πού ἐπιβαίνουν στὸ σοβιετικὸ ὠκεανογραφικὸ σκάφος «Ἀκαδημαϊκὸς Βαβίλωφ», περνώντας ἀπ' τὴ Σαντορίνη ἀνακάλυψαν ἢ μᾶλλον εἶδαν στὶς νότιες ἀκτὲς τῆς καί πάνω στήν ἐπιφάνεια πλούσια σὲ περιεκτικότητα (πρωτοφανῆ στὸν κόσμον) μεταλλεύματα μαγγανίου καί σιδηρομεταλλεύματα.

Οἱ ἑλληνικὲς ἀρμόδιες Ὑπηρεσίες ἀνακοίνωσαν ὅτι «τὰ ξέρανε», οἱ ἐφημερίδες ἀνέγραψαν ὅτι «δὲν εἶχε κανεὶς ἰδέα».

Παράλληλα, στὴ Βόρεια Ἑλλάδα ἀνακαλύφθηκαν πετρώματα πού περιέχουν κορύνδιον σὲ καλὴ ποιότητα καί μὲ ἀρκετὴ διαφάνεια, δηλαδὴ ἀνακάλυψαν ρουμπίνια.

Ἡ εἶδηση γιὰ τὰ ρουμπίνια ἤρθε μετὰ τὴν ἀνακοίνωση γιὰ τὸ μαγγάνιο καί τὰ σιδηρομεταλλεύματα τῆς Σαντορίνης κι' ἴσως νὰ εἶχε συμβολικὴ σημασία σχετικὴ μὲ τὴν πρώτη.

Καί οἱ δύο ὅμως πιὸ πάνω χαρακτηριστικὲς εἰδήσεις καί ἰδίως ἡ πρώτη, σημαίνουν ὅτι ἡ κατάσταση τῆς ἔρευνας τοῦ ὑπεδάφους στήν Ἑλλάδα (ἀλλὰ καί κάθε ἐπιστημονικῆς ἔρευνας) εἶναι περίπου στὸ ἐπίπεδο τῆς τυχαίας ἀνακαλύψεως «κεκρυμμένων θησαυρῶν».

Γιὰ μιὰ χώρα, πού 1) προσπαθεῖ νὰ ξεπεράσῃ τὸ ἐπίπεδο τῆς ὑπανάπτυκτης, 2) νὰ δημιουργήσῃ ἑκατοντάδες χιλιάδες νέων ἀπασχολήσεων, ἀπαραίτητων γιὰ νὰ συγκρατήσῃ κοντὰ τῆς τὰ νέα παιδιά τῆς, πού ἐξαφανίζονται μέσα στὶς ξένες ἀγορὲς ἐργασίας, ἀφίνοντας πίσω τους θλίψη καί ἀπελπισία, 3) εἶναι σίγουρο ὅτι κρύβει ὅτι κρύβει μέσα στὰ σπλάχνα τῆς σχεδὸν ὄλα ὅσα χρειάζε-

ζεται ἢ μοντέρνα τεχνικὴ τῆς παραγωγῆς, γιὰ νὰ μετατρέψῃ σὲ πολύτιμα ἀγαθὰ τὸ τεράστιο πρόβλημα τῆς Ἐρευνας τοῦ Ὑπεδάφους, δὲν μπορεῖ νὰ ἐγκαταλείπεται οὔτε σὲ ἐλάχιστους Ἑλληνες ἐπιστήμονες ἐνὸς Ἰνστιτούτου (ἀπὸ κείνο, πού τὸ φτιάχνουμε γιὰ «δείγμα πολιτισμοῦ» μονάχα), οὔτε σὲ ξένους «εἰδικούς γιὰ τὴν ὑπεράσπιση τῶν συμφερόντων τῶν ἀφεντικῶν τους» ξένων ἐταιριῶν, πού ἐνῶ ἐμεῖς βρίσκουμε λεφτὰ γιὰ νὰ τοὺς ἀκριβοπληρώνουμε, δὲν βρίσκουμε τίποτα γιὰ νὰ ἐπανδρώσουμε τὰ δικά μας Ἰδρύματα Ἐρεῦνης.

Η ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Ἐπισημαίνουμε τὸ ἄρθρο τοῦ κ. Αἰμιλίου Ζαχαρέα γιὰ τὸ ρόλο τῆς Βουλῆς στὸν οἰκονομικὸ προγραμματισμό, πού δημοσιεύεται σ' ἄλλη στήλη τοῦ περιοδικοῦ μας.

Εἶναι πράγματι ἐνδιαφέρουσες οἱ ἀπόψεις πού ἐκτίθενται στὸ ἄρθρο. Ὁ τρόπος, γενικά, πού λειτουργεῖ σήμερα τὸ κοινοβούλιο—γιὰ νὰ μὴν ἀναφερθοῦμε καί στὸν τρόπο τῆς ἐκλογῆς τῶν μελῶν του, πού, ὑπὸ ὁποιοσδήποτε συνθήκες κι' ἀνάλογα μὲ τὰ ἐκλογικὰ συστήματα πού ἐφαρμόζονται κάθε φορά, εἶναι ἀμφίβολο ἂν ἐκφράζει τὴ γνήσια λαϊκὴ θέληση—σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴ δημιουργία ἐνὸς μηχανισμοῦ ἐπεξεργασίας τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῶν ἐκάστοτε κυβερνήσεων, καταλήγει σὲ ἓναν τυπικὸ ἔλεγχο τῶν ἐκπροσώπων τοῦ λαοῦ—τῶν βουλευτῶν—τόσο γιὰ τὴ γενικώτερη οἰκονομικὴ πολιτικὴ τῆς Κυβέρνησης, ὅσο καί, πιὸ πολὺ, γιὰ τὰ ἐπὶ μέρους μέτρα αὐτῆς τῆς πολιτικῆς.

Ἀνακύπτει ἀπὸ τὴν κατάσταση αὐτὴ ἡ ἀνάγκη τῆς δημιουργίας τῶν ὀργάνων, στὰ ὁποῖα θά ἐκφράζεται ἡ λαϊκὴ θέληση, τόσο μὲ τὴν ἐνεργότερη συμμετοχὴ τῶν βουλευτῶν στήν ἐπεξεργασία τῶν οἰκονομικῶν προβλημάτων, ὅσο καί μὲ τὴ συμμετοχὴ τῶν ἐκπροσώπων τῶν ὀργανώσεων τῶν ἐργαζομένων καί τῶν λαϊκῶν ὀργανώσεων, στήν προσπάθεια γιὰ ὑπεράσπιση καί επέκταση τῶν δημοκρατικῶν δικαιωμάτων καί κατακτήσεων τῶν ἐργαζομένων, πού κινδυνεύουν ἀπὸ τὴ διόγκωση τῶν δικαιωμάτων τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας καί τοῦ γραφειοκρατικοῦ μηχανισμοῦ.